

КОМЕНТАРІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка на зауваження,
викладені у звіті експертної групи «Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми
50461 Правнича діяльність,
рівень вищої освіти «Бакалавр», спеціальність 081Право

Київський національний університет імені Тараса Шевченка хоче подякувати експертній групі за співпрацю під час експертизи ОП «Правнича діяльність» та оцінку ефективності її функціонування. Ми вдячні експертам висловлені рекомендації щодо покращення програми. Це буде сприяти її подальшому вдосконаленню та розвитку. Водночас хочемо висловити певні уточнення щодо окремих позицій звіту:

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	<p><i>Рівень відповідності Критерію 1. Рівень В</i></p> <p><i>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.</i></p> <p>На офіційному сайті ЗВО висвітлено опитування якості ОП лише окремих стейкхолдерів (здобувачі).</p> <p>- <i>рекомендовано:</i></p> <p>- проводити такі опитування для інших категорій стейкхолдерів (роботодавці, випускники), оцінка ОП яких буде корисна щодо визначення її відповідності запитам і вимогам ринку праці.</p> <p><i>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.</i></p> <p>Освітня програма має чітко сформульовані цілі, що відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. Під час формування цілей на ПРН враховано тенденції розвитку ринку праці, досвід вітчизняних та зарубіжних ЗВО. До формування цілей та визначення результатів навчання залучено широке коло стейкхолдерів та враховано їх пропозиції. В результаті аналізу відповідності ОП критерію 1, ЕГ встановила відсутність критичних недоліків. ОП загалом відповідає критерію 1.</p>	<p>Дякуємо ЕГ за здійснений аналіз. Водночас зазначимо, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Питання «опитування якості ОП ... стейкхолдерів» не стосується Критерію 1 «Проектування та цілі освітньої програми» - інструмент опитування в Університеті застосовується на єдиних засадах Лабораторією соціологічних та освітніх досліджень Факультету соціології Університету, згідно з Положенням про Лабораторію (https://sociology.knu.ua/uk/department/navchalna-laboratoriyasociologichnyh-ta-osvitnih-doslidzhen). Результати таких досліджень, які здійснюються на професійній основі по різних категоріям стейкхолдерів, вже мають можливість використовувати у своїй роботі як адміністрація Університету та ІПО, так і члени проектної групи ОП. Лабораторією проведено опитування всіх зацікавлених сторін. Оприлюднення таких опитувань (крім найбільш узагальнених даних в цілому по університету є шкідливим не практикується університетами Європи і США) <p style="text-align: center;">Враховуючи викладене просимо членів ГЕР не зважати на зауваження і рекомендації звіту ЕГ за цим критерієм.</p>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	<p><i>Рівень відповідності Критерію 2. Рівень Е</i></p> <p><i>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.</i></p> <p>Обсяг ОП 2021 (180 кр у т.ч. 60 кр перезараховується) та ОП 2022 (240 у т.ч. 120 кр перезараховується) не відповідає вимогам Стандартів щодо фактичного обсягу. Процедура перезарахування – непрозора, незрозуміла зокрема для здобувачів. Гарант, адміністративний та допоміжний персонал не змогли пояснити</p>	<p>Університет дякуємо ЕГ за здійснений аналіз, однак зовсім не може погодитись із висновками. Насправді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обсяг ОП у кредитах ЄКТС у Стандартах вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 Право (в редакції 2018 і 2022 років) визначений для вступників на базі ПЗСО. <p>Специфікою даної ОП є те, що вступники мають щонайменше бакалаврський рівень попередньої освіти. Тому в описі ОП зазначено, що для них може бути здійснено визнання (перезарахування) результатів навчання здобутих за попереднім рівнем</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
	<p>цю процедуру під час зустрічей, не вказали однозначно які саме НД перезараховуються та які конкретно компетентності і ПРН забезпечують. В ОП 2022 уміщено перелік таких ОК – 24-42. Це – загальні НД, однак, вони могли і не вивчатися вступниками на цю ОП під час здобуття освіти попередньо (як ОК35 Основи психології, ОК26 Основи екології). Неможна стверджувати, що перезараховані ОК забезпечують загальні компетентності та відповідні ПРН. Фахові компетентності та відповідні ПРН вони не забезпечують. На ОП лише 90 кредитів забезпечують формування фахових компетентностей та відповідних ПРН, що становить менше половини нормативного обсягу ОП, що для бакалаврського рівня становить 240 кр. Обсяг ВД на ОП – 30 кредитів – 25% від тих 120 кр, які не перезараховуються, а вивчаються на ОП. Це не відповідає п.15 ч.1 ст.62 ЗУ Про ВО, згідно з яким на ВД має бути 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС для цього рівня ВО, для бакалавра це має становити – 60 кр.</p> <p>На ОП реалізується підхід, згідно з яким, вибіркові дисципліни представлені переліками/блоками, які містять професійно орієнтовані дисципліни, що є лише одним з підходів до забезпечення вибірковості, закріплених в локальних актах ЗВО, та обмежує відповідне право здобувачів. Навантаження за роками й семестрами навчання на ОП розподілене нерівномірно.</p> <p>- <i>рекомендовано:</i></p> <p>- Увідповіднити ОП Правнича діяльність до вимог Стандарту. Якщо це можливо, оперативно розробити відповідний проект ОП, або переглянути доцільність/ можливість функціонування цієї ОП.</p> <p><i>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.</i></p> <p>Обсяг ОП 2021 не відповідає вимогам законодавства щодо фактичного обсягу. Перезараховані на етапі вступу дисципліни/кредити (в ОП 2022 - це 120 кредитів/ дисциплін соціально-гуманітарного змісту) не забезпечують спеціальні компетентності. Спеціальні компетентності на ОП забезпечують фактично лише 90 кредитів ЄКТС. На ОП не дотримана норма законодавства щодо обсягу вибіркових дисциплін (25% не від загального обсягу ОП, що має становити 60 кредитів, а від 120 кредитів, які вивчаються на ОП і фактично обсяг ВД становить</p>	<p>освіти у відповідних обсягах. Під час зустрічей на фокус групах про цю особливість ОП та процедуру і документальне оформлення перезарахування результатів навчання неодноразово наголошувалося членам ЕГ. Зокрема вказувалося, що протоколом НМК ІПО затверджено перелік освітніх компонент для визнання (перезарахування) результатів навчання при вступі на основі дипломів бакалавра (спеціаліста, магістра (на основі ЗСО) інших спеціальностей в обсязі до 120 кредитів. Застосовуючи європейську практику трансферу і перезарахування кредитів, при перезарахуванні основним завданням є порівняння результатів навчання, а не співпадіння назв освітніх компонент. Тому гарант ОП та члени відбіркової комісії для вступу на ОП аналізують додаток саме з цієї точки зору. За потреби, проводять співбесіду зі здобувачем для з'ясування, чи набув він необхідних результатів навчання в період здобуття попереднього ступеня освіти. Рішення фіксується протоколом засідання відбіркової комісії ІПО. Допуск вступника до участі в конкурсному відборі є підтвердженням результатів визнання. У разі виявлення значних розбіжностей, здобувачеві буде запропоновано ліквідувати таку невідповідність (індивідуальна освітня траєкторія). Поряд з тим, варто зазначити, що всі ПРН, які передбачені Стандартом для формування фахівця з права, реалізуються в рамках викладання обов'язкових освітніх компонент на ОП.</p> <p>Нам незрозуміло чому ЕГ не з'ясувало для себе ці обставини попри те що відповідь на нього надавалася неодноразово.</p> <p>- Дивним видається твердження ЕГ про не відповідність п.15 ч.1 ст.62 ЗУ Про Вищу освіту щодо обсягу вибіркової складової ОП. В описі ОП (р 2, п. 2.1) зазначено: «Обсяг вибіркових компонент складає 25 % від загального обсягу ОП. У випадку перезарахування результатів навчання за програмою інших спеціальностей обсяг вибіркових компонент (в кредитах) складає 25 % від тієї частини ОП, що не перезараховується: 6 блоків по 3 дисципліни– обирається одна дисципліна з кожного блоку – 3 заліки, 3 екзамени». Таким чином здобувач має право вибору 30 кредитів із тих 120 кредитів які йому необхідно опанувати. В чому тут ЕГ побачила порушення закону Університет зрозуміти не може.</p> <p>- Твердження про те, що ЗВО допускає обмеження права здобувачів щодо вибірковості дисциплін, пропонуючи перелік/блоки, які містять професійно орієнтовані дисципліни, не відповідає дійсності. В Університеті сформовано достатньо широкі можливості вибору дисциплін (https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf, процедура 3.7), якими здобувач може скористатися, а може не скористатися, і вони жодним чином не обмежують його можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії. Наявність вибіркової складової відповідних ОК зазначена у змісті Опису ОП, що</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
	<p>30 кредитів ЄКТС). ОП не відповідає вимогам Стандарту в частині практичної підготовки. Загалом Освітня програма Правнича діяльність та освітня діяльність за цією програмою значною мірою не відповідають Критерію 2.</p>	<p>розміщений у вільному доступі на сайті ПО (https://drive.google.com/file/d/1fNMqOZR7wMkuvLE1q5UrXcJ3rQ-MpPJk/view), а сам перелік вибіркового дисциплін також представлено у відповідній рубриці сайту (https://drive.google.com/file/d/1upPVnporcItixWTdaSqlgD3Afy0Ss0Y1/view). Також повне забезпечення вибіркової підтверджують опитування здобувачів. Вимоги стандарту виконуються і в тому випадку якщо здобувач не обирає запропонованих йому блоків, а обирає дисципліни з інших програм. Оскільки ж він здобуває кваліфікацію бакалавра права то обмеження права вибору немає жодного.</p> <p>Враховуючи викладене просимо членів ГЕР не зважати на зауваження і рекомендації звіту ЕГ за цим критерієм, як на безпідставні, та змінити оцінку з рівня Е на рівень В.</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	<p><i>Рівень відповідності Критерію 3. Рівень Е</i></p> <p><i>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.</i></p> <p>ОП 2021 не відповідає вимозі Стандарту 2018 щодо умов вступу – Стандартом 2018 передбачено вступ лише «На базі повної ЗСО», а передумови вступу на ОП 2021 «диплом бакалавра інших спеціальностей, диплом магістра, спеціаліста будь-яких спеціальностей». ОП 2022 визначає ті самі передумови і не відповідає ні Стандарту 2018, ні Стандарту 2022, яким, окрім вимоги «На базі повної ЗСО», встановлено «Додаткові вимоги до правил прийому» – «Прийом на навчання для здобуття ВО за першим (бакалаврським) рівнем ВО за спеціальністю 081 Право на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 081 Право здійснюється за результатами ЗНО з дотриманням вимог щодо мінімального конкурсного балу». Конкурсний відбір на ОП здійснюється за результатами «письмового вступного випробування у формі тесту, що проводить Інститут». Така форма вступного випробування не передбачена Порядком прийому на навчання для здобуття ВО у 2022. Правила визнання результатів навчання, отриманих здобувачами в інших закладах освіти, зокрема під час набуття освіти попередньо, що є передумовою вступу на ОП Правнича діяльність, не визначені чітко, їх не змогли пояснити гарант, представники приймальної/відбіркової комісії, методисти по</p>	<p>Університет вважає висновки за даним критерієм такими що не відповідають дійсності, оскільки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Стандартами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 Право (в редакції 2018 і 2022 років) не визначаються умови вступу. Для цього існують Правила прийому ЗВО, які формуються на основі затверджених МОН України Умов прийому (у 2022 і 2023 роках – на основі Порядку прийому) на відповідний рік. - Конкурсний відбір на ОП для здобуття ступеню вищої освіти в 2022 році здійснювався відповідно до Правил прийому до КНУТШ, що розроблені у відповідності до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році. У п. 1 розділу 7 Порядку визначено за результатами яких вступних випробувань проводиться конкурсний відбір для вступу на навчання. Зокрема зазначено, що «в інших випадках - відповідно до Правил прийому з переліку форм визначених абзацом четвертим пункту 5 розділу I цього Порядку». Саме на підставі цього в розділі IV Правил прийому до КНУТШ п. 1 параграф 4 визначено «Конкурсний відбір для здобуття ступеня бакалавра здійснюється за результатами вступних випробувань». Вступне випробування здійснюється за Програмою, затвердженою головою ПК. - Про визнання результатів навчання, отриманих здобувачами в інших закладах освіти зазначено у коментарях КНУТШ до попереднього критерію. - Знання на пам'ять ПРН з ОК не може бути вимогою до здобувача, адміністративного персоналу при інтерв'юванні ЕГ, так само як здобувачі при інтерв'юванні не завжди можуть орієнтуватись в аббревіатурах «ПРН», «СК» і т.ін. - результати опитувань здобувачів свідчать, що Правила прийому, зокрема передумови вступу на ОП Правнича діяльність, для них зрозумілі, визначені чітко.

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
	<p>роботі із студентами-заочниками цієї ОП. Не зрозумілі ці правила і для здобувачів (як вони вказали на фокус-групі). Ніхто не зміг пояснити, яким чином встановлюються, які компетентності та ПРН забезпечуються Perezархованими навчальними дисциплінами. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність не оновлене, а має бути оновленим у зв'язку із внесенням Постановою КМ №559 від 13.05.2022 змін в Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579.</p> <p><i>- рекомендовано:</i></p> <p>- увідповіднити Правила прийому на ОП Правнича діяльність до вимог Стандарту для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та Порядку прийому на навчання для здобуття ВО.</p> <p><i>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.</i></p> <p>ОП не відповідає вимогам Стандартів (2018, 2022) щодо умов/передумов вступу. Формат вступного випробування на ОП (письмове вступне випробування у формі тесту, що проводить Інститут) не передбачена Порядком прийому на навчання для здобуття ВО в 2022. Процедура Perezарховування навчальних дисциплін на ОП не чітка та не зрозуміла учасникам освітнього процесу.</p>	<p>Сукупності критеріїв, за якими ЕГ встановила не чіткість правил - в звіті ЕГ не наведено.</p> <p>- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність в Університеті не суперечить вимогам нової редакції Порядку затвердженого Постановою КМ №559 від 13.05.2022 р. При цьому звертаємо увагу членів GER що незрозуміло чому ЕГ турбують питання академічної мобільності здобувачів заочної форми здобуття освіти, оскільки згадуваний ЕГ затверджений Постановою КМ №559 від 13.05.2022 р. Порядок чітко вказує (п.1) <i>«Учасниками академічної мобільності відповідно до цього Порядку можуть бути: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, особи, яким надано статус закордонного українця, особи, яких визнано біженцями, та особи, які потребують додаткового захисту, які здобувають фахову передвищу, вищу освіту певного освітнього, освітньо-наукового/освітньо-творчого рівня, науковий ступінь за денною (очною) формою здобуття освіти (з відривом від виробництва)»</i></p> <p>Враховуючи викладене вважаємо визначені ЕГ недоліки ОП за цим критерієм таким що не відповідають дійсності, просимо членів GER не зважати на зауваження і рекомендації звіту ЕГ за цим критерієм та змінити оцінку з рівня Е на рівень В.</p>
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	<p><i>Рівень відповідності Критерію 4. Рівень В</i></p> <p><i>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</i></p> <p>- ОП містить обов'язкові ОК «Міжнародний захист прав людини», «Міжнародне публічне право», які передбачають формування СК 4, СК 5, СК 6, ПРН 4, але тематичний зміст у робочих програмах вказаних ОК не дозволяє стверджувати що, вони забезпечують СК 5 та ПРН 8 в частині «Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного приватного права», а також СК 6 та ПРН 4 щодо права Європейського Союзу;</p> <p>- у переліках рекомендованої основної літератури в Робочих програмах є підручники/посібники 2006-2015 років видання.</p> <p><i>- рекомендовано:</i></p> <p>- під час наступного перегляду ОП доповнити її зміст такими обов'язковими ОК, які б забезпечували СК 5 та ПРН 8 в частині «Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного</p>	<p>КНУТШ дякує ЕГ за оцінку функціонування ОП та водночас зазначаємо, що:</p> <p>- не можемо погодитись з думкою ЕГ, що тематичний зміст у робочих програмах ОК «Міжнародний захист прав людини», «Міжнародне публічне право» не дозволяє стверджувати що, вони забезпечують СК 5 та ПРН 8 в частині «Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного приватного права», а також СК 6 та ПРН 4 щодо права Європейського Союзу з огляду на таке:</p> <p>1) під час відеоконференції з НПП експертною групою не було задано жодного питання НПП, які є розробниками ОК «Міжнародний захист прав людини», «Міжнародне публічне право», забезпечують викладання цих ОК і були присутні на відеоконференції ні щодо тематичного змісту ОК, ні щодо СК та ПРН, які вони забезпечують, ні щодо того, що ЕГ має припущення, що вони не забезпечують СК 5 та ПРН 8 в частині «Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного приватного права», а також СК 6 та ПРН 4 щодо права Європейського Союзу – це підтверджується відеозаписом зустрічі, який був зроблений ЕГ.</p> <p>Також ЕГ не здійснювалось запиту щодо цього (наприклад, не здійснювалось запиту</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
	<p>приватного права», а також СК 6 та ПРН 4 щодо права Європейського Союзу, які наразі не забезпечуються наявними в ОП обов'язковими дисциплінами;</p> <p>- використовувати підручники/посібники 2006-2015 років видання як допоміжні джерела, а перелік основних оновити за рахунок актуальних видань, в яких враховано наукові досягнення та сучасні практики у відповідній галузі.</p> <p><i>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.</i></p> <p>В результаті аналізу відповідності ОП зазначеному критерію, ЕГ встановила наявність як сильних сторін та позитивних практик, так і слабких сторін при здійсненні її реалізації. Зазначені недоліки не є критичними і можуть бути усунуті у процесі поточної діяльності на ОП. Загалом ОП та освітня діяльність на ОП відповідає критерію 4.</p>	<p>щодо змістовного наповнення цих ОК, презентацій викладачів, в яких відображено, що навпаки ці ОК забезпечують СК 5 та ПРН 8 в частині «Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного приватного права», а також СК 6 та ПРН 4 щодо права Європейського Союзу), що підтверджується інформацією, яка міститься в електронному кабінеті акредитаційної справи (https://office.nauqa.gov.ua/).</p> <p>2) ЕГ не взято до уваги, що навпаки такі теми, що містяться, наприклад, в тематичному плані ОК «Міжнародне публічне право» забезпечують СК 5 та ПРН 8 в частині «Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного приватного права», а також СК 6 та ПРН 4 щодо права Європейського Союзу: Тема 1. Поняття та сутність сучасного міжнародного публічного права. Джерела та суб'єкти міжнародного публічного права; Тема 4. Право міжнародних договорів. Право міжнародних організацій; Тема 6. Міжнародне право прав людини. Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне кримінальне право, що підтверджується розміщеним тематичним планом лекцій, семінарських занять та самостійної роботи, який міститься в розділі «8. Структура навчальної дисципліни» РНП «Міжнародне публічне право». Те, що ці теми дозволяють забезпечити вище зазначені СК та ПРН підтверджується і доктриною міжнародного публічного права (наприклад, §2.6, 3.8.1, 3.8.2 та ін. «Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.]; за заг. ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1. Основи теорії. 416 с.»).</p> <p>3) Те, що ОК «Міжнародний захист прав людини», «Міжнародне публічне право» забезпечують СК 5 та ПРН 8 в частині «Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного приватного права», а також СК 6 та ПРН 4 щодо права Європейського Союзу підтверджують і такі форми оцінювання здобувачів, як доповіді та наукові роботи, тощо (наприклад, п.7.1 РНП ОК «Міжнародне публічне право») і рекомендована література з ОК, яку опрацьовують здобувачі при підготовці доповідей та наукових робіт, підготовці до семінарів, при СРС. Наприклад, РНП «Міжнародне публічне право»:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dijk P., Hoof F., Rijn A., Zwaak L. Theory and Practice of the European Convention on Human Rights: 5th edition. Intersentia, 2018. 1230 pp. 2. Okafor Chr. European Court of Human Rights. New Generation Publishing. 2021. 179 p. 3. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.]; за заг. ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1. Основи теорії. 416 с. 4. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, М. М. Гнатівський та ін.]; за заг. ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2018. Т. 2. 624 с. 5. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник / Т. Л. Сироїд. – Одеса: Фенікс, 2018. – 744 с.

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
		<p>6. Комарова Т.В. Суд Європейського Союзу: розвиток судової системи та практики тлумачення права ЄС: монографія. Харків: Право, 2018. 528 с.</p> <p>7. Копійка В. В. Європейський Союз: історія і засади функціонування / К. : Знання, 2019. 751 с.</p> <p>4) Результати опитування здобувачів теж свідчать, що ОК забезпечують їм СК 5 та ПРН 8 в частині «Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного приватного права», а також СК 6 та ПРН 4 щодо права Європейського Союзу – жодного разу здобувачі не висловлювали думки, що в результаті вивчення ОК вони не набули заявлених в них СК та ПРН.</p> <p>- Університет поважає академічну свободу усіх учасників освітнього процесу. Тому викладач при формуванні Робочої програми самостійно визначає які джерела є основними, а які додатковими для вивчення ОК. При цьому джерела можуть бути як базовими (класичними) так і новітніми.</p> <p>Враховуючи викладене просимо членів ГЕР не зважати на зауваження і рекомендації звіту ЕГ за цим критерієм.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	<p><i>Рівень відповідності Критерію 5. Рівень В</i></p> <p><i>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Розуміння здобувачами ОП академічної доброчесності у більшості ототожнюється із академічним плагіатом; - сайт IPO не містить окремих рубрик, присвячених популяризації питань академічної доброчесності; - здобувачі вищої освіти мають певні труднощі щодо розуміння показників та критеріїв оригінальності курсових робіт, механізму усунення недоліків, апелювання результатів перевірки. <p><i>- рекомендовано:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - популяризувати інші форми академічної доброчесності; - розміщувати інформацію щодо популяризації питань академічної доброчесності на сайті IPO, що значно б підвищило рівень знань здобувачів у вказаній сфері; - деталізувати інформацію щодо показників та критеріїв оригінальності курсових робіт, механізму усунення недоліків, апелювання результатів перевірки у Методичних рекомендаціях до написання курсових робіт. <p><i>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.</i></p>	<p>КНУТШ дякує ЕГ за оцінку функціонування ОП та водночас зазначаємо, що:</p> <p>У членів ЕГ склалося не зовсім правильне враження відносно розуміння здобувачами поняття академічної доброчесності та ототожнення її з академічними плагіатом. Здобувачі поінформовані про принципи академічної доброчесності та наслідки її порушення, про що свідчать результати опитування (https://drive.google.com/file/d/1ubg6kOQxVTb8ho-5WpZToSI-rTHbeh4/view).</p> <p>Близько 95 % опитаних ствердно відповіли на це питання. Разом з тим на фокус групах НПП повідомляли експертів, що на заняттях популяризують принципи академічної доброчесності.</p> <p>IPO самостійно визначає структуру сайту та відповідно розміщення інформації на ньому. На нашу думку, просте технічне наповнення сайту IPO інформацією про популяризацію питання академічної доброчесності ніяким чином не призведе до «підвищення рівня знань здобувачів у вказаній сфері».</p> <p>Не зрозумілим є твердження членів ЕГ щодо певних труднощів розуміння здобувачами «показників та критеріїв оригінальності курсових робіт, механізму усунення недоліків, апелювання результатів перевірки». Якщо мова йде про перевірку курсових на плагіат, то жодним загальнодержавним документом і жодним документом Університету (у тому числі Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ) не передбачена перевірка на академічний плагіат курсових робіт – обов'язковою є перевірка кваліфікаційних робіт (якими курсові не є). Керівники курсових робіт здійснюють їх перевірку, в тому числі і на предмет дотримання вимог академічної доброчесності за допомогою</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
	<p>У ЗВО функціонує прозора й зрозуміла система контрольних заходів здобувачів вищої освіти; організовано міжнародну співпрацю щодо популяризації академічної доброчесності. Розроблено чітку систему протидії академічному плагіату. Разом із тим розуміння здобувачами ОП порушень академічної доброчесності у більшості ототожнюється лише із академічним плагіатом, здобувачі мають обмежену інформацію щодо інших форм порушення академічної доброчесності та шляхів її забезпечення в освітньому процесі. В результаті аналізу відповідності ОП зазначеному критерію, ЕГ встановила наявність і як сильних, так і слабких сторін при здійсненні її реалізації. Але зазначені зауваження в цілому свідчать про відсутність критичних недоліків за цим критерієм. ОП відповідає критерію 5.</p>	<p>загальнодоступних платформ, зазначених на сайті (www.osvita.ua). Оригінальність, змістовність та індивідуальність курсової роботи є прерогативою НПП (не довіряти НПП не можемо).</p> <p>Якщо ж члени ЕГ мають на увазі порядок оскарження результатів оцінювання курсової роботи на етапі її написання чи захисту, то в Методичних рекомендаціях з виконання, оформлення та захисту курсових робіт визначено критерії оцінювання курсової роботи на етапах її виконання та захисту, а в Положенні про організацію освітнього процесу представлений процедурний механізм врегулювання питань оскарження результатів оцінювання.</p> <p>Враховуючи викладене просимо членів ГЕР не зважати на зауваження і рекомендації звіту ЕГ за цим критерієм.</p>
Критерій 6. Людські ресурси	<p><i>Рівень відповідності Критерію 6. Рівень В</i></p> <p><i>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.</i></p> <p>У деяких НПП недостатньо підтверджена академічна відповідність до ОК, які вони забезпечують. ІПО не пропонує заходи з підвищення кваліфікації щодо оновлення та розширення знань з правничого фаху, а це передбачено Положенням про ІПО (розвиток професійних компетентностей (оновлення та розширення фахових знань, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей в межах професійної діяльності чи галузі знань тощо). Тематика підвищення кваліфікації деяких викладачів на ОП не дотична до проблематики навчальних дисциплін, які вони забезпечують. Деякі НПП не проходили підвищення кваліфікації за останні 5 років (останнє підвищення – у 2018).</p> <p>- <i>рекомендовано:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - НПП досліджувати різні актуальні питання тих ОК, які забезпечують; - упродовж 2023 року НПП: опублікувати статті у наукових фахових виданнях з відповідної тематики; - увідповіднити тематику підвищення кваліфікації до проблематики ОК, які вони забезпечують, тим більше, що у такий спосіб може бути підсилено/забезпечено академічну відповідність; 	<p>КНУТШ дякує за здійснений аналіз, водночас зазначаємо, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> - всі НПП, - Не можемо погодитися з думкою ЕГ, що у деяких НПП недостатньо підтверджена академічна відповідність до ОК, які вони забезпечують. Всі НПП КНУТШ, в тому числі залучені на ОП є професіоналами високого рівня. У ВСО (таблиця 2) подано ґрунтовну інформацію про повну відповідність академічної та/або професійної кваліфікації викладачів. НПП КНУТШ, що залучені до викладання на ОП пройшли процедур конкурсного добору, що дозволяє забезпечити їх професіоналізм для успішної реалізації ОП. - Підвищення кваліфікації НПП є одним із напрямків діяльності ІПО, який не був предметом дослідження ЕГ. Також ЕГ не здійснювалось запити щодо цього напрямку роботи ІПО, що підтверджується інформацією, яка міститься в електронному кабінеті акредитаційної справи (https://office.naq.gov.ua/). Тому стверджувати про відсутність з боку ІПО заходів з підвищення кваліфікації, в тому числі з правничого фаху, ЕГ є не коректним. - Щодо НПП, які проходили підвищення кваліфікації у 2018 році (а таких НПП рівно одна особа), термін 5 років, про який зазначає ЕГ, збігає в 2024 році; в 2023 році цим НПП заплановано підвищення кваліфікації. <p>Враховуючи викладене просимо членів ГЕР не зважати на зауваження і рекомендації звіту ЕГ за цим критерієм.</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
	<p>- ПЮ розробити тематику заходів з підвищення кваліфікації щодо оновлення та розширення знань з правничого фаху для забезпечення можливості викладачам юридичних дисциплін підвищувати кваліфікацію у КНУ.</p> <p><i>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.</i> Переважна більшість НПП мають статті у виданнях, які індексуються у наукометричних БД Scopus і WoS, є активними дослідниками, висококваліфікованими професіоналами у своїй сфері, поєднують науково-педагогічну та професійну правничу діяльність, що забезпечує високий рівень навчання і викладання на ОП. Разом з тим, у деяких НПП недостатньо підтверджена академічна відповідність до ОК, які вони забезпечують. Тематика підвищення кваліфікації деяких викладачів на ОП не дотична до проблематики навчальних дисциплін, які вони забезпечують. Виявлені недоліки можуть бути усунуті у процесі поточної діяльності. ОП та освітня діяльність на ОП Правнича діяльність загалом відповідають Критерію 6.</p>	
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	<p><i>Рівень відповідності Критерію 7. Рівень В</i></p> <p><i>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - відсутність єдиної платформи для навчання та комунікації навчальної платформи, призначеної для об'єднання педагогів, адміністраторів і здобувачів вищої освіти одну надійну, безпечну та інтегровану систему для створення персоналізованого навчального середовища; - офіційний веб сайт КНУ ім. Т. Шевченка https://cutt.ly/R8Ntp4k та ПЮ http://www.ipe.knu.ua/# не адаптовано для потреб осіб із вадами зору. - рекомендовано: <ul style="list-style-type: none"> - створити єдиний віртуальний простір (платформу) для здобувачів вищої освіти ПЮ, у т. ч. для втілення ОП “Правнича діяльність”; - вдосконалити інтерфейс сайту КНУ ім. Т. Шевченка та ПЮ. <p><i>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.</i> Встановлено відповідність критерію 7, однак наявні недоліки, що не є суттєвими. Недоліки безпосередньо не порушують чинну</p>	<p>КНУТШ дякує за здійснений аналіз, водночас зазначаємо, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зауваження щодо відсутності єдиної платформи для навчання в Університеті є таким, що з технічної точки зору складно впровадити в життя. З урахуванням кількості здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників, освітніх програм, різних спеціальностей, за якими здійснюється підготовка, неоднаковість розкладів навчальних занять в структурних підрозділах Університету технічно унеможливають створення такої єдиної платформи для навчання. Тому науково-педагогічним працівникам дозволено використовувати будь-які інформаційно-комунікаційні платформи, що забезпечують синхронну і асинхронну комунікацію, про цьому не порушують прав інтелектуальної власності правоволодільцев. Крім того, за окремими Угодами між Університетом та інформаційно комунікативними компаніями навчально-педагогічним працівникам було надано можливість використовувати окремі платформи (Zoom, Google) на пільгових умовах для проведення навчальних занять, консультацій, практичної підготовки тощо. Використання різних підходів до проведення навчальних занять з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (програм дистанційного навчання в університеті немає, та й в цілому в Україні їх насправді одиниці) дозволяє забезпечити гнучкість у викладанні та врахувати особливості окремих дисциплін.

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
	нормативну базу та не ускладнюють значно отримання освітніх послуг, можуть бути усунуті ЗВО у процесі поточної діяльності.	
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	<p><i>Рівень відповідності Критерію 8. Рівень В</i></p> <p><i>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.</i></p> <p>Органи студентського самоврядування КНУ не залучені до вдосконалення ОП “Правнича діяльність”. Формалістична констатація у відомостях про самооцінювання, що ОП немає недоліків, є недоліком за критерієм 8 і свідчить про нерозуміння процедур і процесів внутрішнього забезпечення якості освіти.</p> <p><i>рекомендовано:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - проводити фокус групи та включати здобувачів до офіційних та/або громадських структур забезпечення якості ОП “Правнича діяльність”; - враховувати досвід випускників під час перегляду ОП “Правнича діяльність”; - результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, у тому числі акредитацій інших ОП у ЗВО, реально впроваджувати при вдосконаленні ОП “Правнича діяльність”. <p><i>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.</i></p> <p>Встановлено відповідність критерію 8, однак наявні недоліки, що не є суттєвими. Недоліки безпосередньо не порушують чинну нормативну базу та не ускладнюють значно отримання освітніх послуг, можуть бути усунуті ЗВО у процесі поточної діяльності.</p>	<p>КНУТШ дякує за здійснений аналіз, водночас зазначаємо, що:</p> <ul style="list-style-type: none"> - У Положенні про студентське самоврядування КНУТШ (https://cutt.ly/jYVxgFT) визначено права і можливості здобувачів вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, брати участь в управлінні університету, бути делегованими до дорадчих та робочих органів, вносити пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм, удосконалення науково-дослідної роботи, освітнього процесу, тощо. Таким чином, стверджувати про незалученість органів студентського самоврядування до вдосконалення ОП є некоректним. - У ВСО зазначено, що проектною групою ОП були проаналізовані/взяті до уваги рекомендації за результатами акредитацій інших освітніх програм Університету. Також зазначено, що взяті до уваги аналізи результатів акредитацій освітніх програм КНУТШ у 2019/2020 н.р. http://senate.univ.kiev.ua/?p=1650, у 2020/2021 н.р. http://senate.univ.kiev.ua/?p=1894 та у 2021/2022 н.р. http://senate.univ.kiev.ua/?p=2123, які розглядалися на засіданнях Вченої ради і розсилалися на факультети/інститути. <p>Враховуючи викладене просимо членів ГЕР не зважати на зауваження і рекомендації звіту ЕГ за цим критерієм.</p>
Критерій 9. Прозорість та публічність	<p><i>Рівень відповідності Критерію 9. Рівень В</i></p> <p><i>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</i></p> <p>Деякі документи, викладені на сайті ППО, не є актуальними, як Положення про організацію освітнього процесу 2018 року, коли у ЗВО діє таке Положення в редакції 2022. Інформації про попередні проекти ОП Правнича діяльність та їх обговорення/результати обговорення на сайті ППО не викладено.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>рекомендовано:</i> - переглянути актуальність документів викладених на сайті ППО; 	<p>КНУТШ дякує за здійснений аналіз, водночас зазначаємо, що:</p> <p>Інформація про проекти ОП та пропозиція долучитися до їх обговорення на сайті ППО викладаються в період розробки ОП, чи її перегляду. По завершенню цього процесу ОП переходить з розряду проекту в стадію її реалізації і висвітлюється на сайті у відповідній рубриці. Ніяких нормативних вимог стосовно того, що на сайті має бути представлена інформація щодо усієї історії ОП немає, як і вимог чи потреб зберігати на сайті всі неактуальні проекти ОП чи вже припинені версії ОП.</p> <p>Університет абсолютно не розуміє навіщо виконувати рекомендацію «додати інформацію про попередні проекти ОП Правнича діяльність та їх обговорення/результати»:</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
	<p>- додати інформацію про попередні проекти ОП Правнича діяльність та їх обговорення/результати.</p> <p><i>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.</i> Деякі документи, викладені на сайті ІПО, не є актуальними, як Положення про організацію освітнього процесу 2018 року, коли у ЗВО діє таке Положення в редакції 2022. Інформації про попередні проекти ОП Правнича діяльність та їх обговорення/результати обговорення на сайті ІПО не викладено.</p>	<p>- вимогу якого нормативного документу ми порушуємо не тримаючи архівних документів і незатверджених їх версій на сайті?</p> <p>- яким чином зможе поліпшитись якість прогами і якість освітнього процесу якщо вказана ЕГ інформація буде оприлюднена?</p> <p>Враховуючи викладене просимо членів ГЕР не зважати на зауваження і рекомендації звіту ЕГ за цим критерієм.</p>